SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1637

av Mathias Bengtsson (KD)

Järnväg till Sälenfjällen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur staten kan bidra till en järnvägsförbindelse från Borlänge till Elverum via Malung och Sälen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att bygga järnväg genom Dalarnas fjällvärld till Norge kan låta som en djärv vision, men Scandinavian Mountains Railway är långt ifrån en orealistisk idé. Projektet handlar om att skapa en ny järnvägsförbindelse mellan Borlänge i Dalarna och Elverum i Norge, med en avgrening som gör det möjligt att nå Malung-Sälen och Sälenfjällens stora besöksmål. Initiativet drivs av det nybildade bolaget Scandinavian Mountains Railway AB, som ägs av Destination Sälenfjällen, en företagsförening med omkring 150 medlemsföretag, tillsammans med flera kommuner, regionen och privata aktörer.

Transportsektorn är den största utsläppskällan i Sverige och står för omkring en tredjedel av landets koldioxidutsläpp, varav vägtrafiken är den dominerande. Att flytta både gods och människor från väg till järnväg är en av de mest effektiva åtgärderna för att minska utsläppen. Tåg är betydligt mer energieffektiva än lastbilar och bilar, och med elektrifiering kan utsläppen i princip bli noll. Att bygga en modern

järnvägsförbindelse till en av Nordens största turistdestinationer innebär att fler kan resa klimatsmart till fjällen, istället för att flyga eller köra bil.

Projektet handlar också om regional utveckling. Sälenfjällen är Sveriges största alpina turistområde, men infrastrukturen är en flaskhals. Varje vinter uppstår trafikkaos på vägarna när hundratusentals turister reser till skidorterna. En järnväg skulle både avlasta vägarna och göra området mer attraktivt för besökare från både Sverige och Norge. Dessutom skulle boende i Malung-Sälen och kringliggande kommuner få bättre pendlingsmöjligheter, vilket stärker arbetsmarknaden och ökar tillgången till utbildning och service. Det stärker regionens konkurrenskraft och motverkar avfolkning.

En tredje dimension är godstransporterna. Dalarna är ett starkt skogs- och industrilän där stora mängder råvaror och produkter transporteras. En järnvägsförbindelse mellan Borlänge och Elverum skulle skapa en ny korridor för gods mellan Sverige och Norge, vilket underlättar export och avlastar hårt belastade vägar. Godstransporter på järnväg är både billigare och säkrare vid stora volymer, och de ger dessutom mindre slitage på vägar och färre trafikolyckor.

Ett annat viktigt argument är säkerhets- och försvarsperspektivet. Sverige är nu medlem i NATO, och vår försvarsförmåga är beroende av robusta och flexibla transportkorridorer. En järnvägsförbindelse mellan Borlänge och Elverum skulle inte bara gagna civila transporter utan också möjliggöra snabb och säker förflyttning av resurser, materiel och personal vid behov. I händelse av kris, naturkatastrofer eller försvarssamarbete med våra NATO-allierade blir det avgörande att det finns alternativa, pålitliga transportvägar som inte är helt beroende av vägnätet. En välplanerad järnväg stärker alltså både Sveriges och regionens resiliens och beredskap.

För Norge, som har stark export mot Sverige och övriga Europa, skulle en ny järnvägskorridor vara av stort värde. För Sverige innebär det att vi knyter ihop ett av våra viktigaste turistområden med både inhemska och internationella marknader.

Scandinavian Mountains Railway är tänkt som ett samarbete mellan privata, kommunala och norska aktörer. Projektet är alltså inte beroende av enbart offentlig finansiering, vilket gör det mer realistiskt än många andra infrastrukturvisioner. Staten behöver vara med och se hur man kan stötta det här projektet.

Mathias Bengtsson (KD)